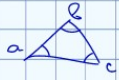

Vlaamse leerlingen presteren steeds slechter voor

NIET GOED

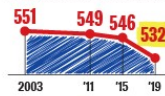

H₂O

WISKUNDE

	Behaalde score per land
1. Singapore	625
2. Hong Kong	602
3. Zuid-Korea	600
...	
8. Engeland	556
...	
14. Nederland	538
15. VS	535
16. Tsjechië	533
17. VLAANDEREN	532
18. Cyprus	532
19. Finland	532
...	
25. Duitsland	521
...	
41. Frankrijk	485

Score voor wiskunde tussen 2003 en 2019

Ons onderwijs krijgt een nieuwe mokerslag te verduren. Internationaal onderzoek toont aan hoe Vlaamse tienjarigen almaar slechter presteren voor wetenschappen en wiskunde. “Voor wetenschappen zitten we op het niveau van Kazachstan. Dat is niet meer te verantwoorden”, zegt minister Ben Weyts. JENS VANCAENEGHEM

Vier prentjes: een octopus, een spin, een vlinder en een kikker. De vraag: welk dier heeft een wervelkolom? Slechts 35 procent van de Vlaamse tienjarigen gaf het juiste antwoord op die biologievraag in het nieuwste TIMSS-onderzoek (voluit: Trends in International Mathematics and Science Study). Het internationale gemiddelde? 74 procent. Een pak meer dus dan de Vlaamse score. Oh ja, het juiste antwoord was trouwens de kikker. En dat is maar één voorbeeld waaruit blijkt dat Vlaamse leerlingen alweer fel achteruitboeren in deze internationale vergelijkende studie. TIMSS vergelijkt de resultaten die tienjarigen in 58 landen in 2019 behaalden voor een test wetenschappen en wiskunde. In Vlaanderen deden 4.629 leerlingen uit het vierde leerjaar eraan mee. Stonden we voor wiskunde in 2003 nog op de 5de plaats (op 25 landen), dan zakten we in 2019 naar plek 17 (op 58). Voor wetenschappen zakten we in diezelfde periode van plaats 13 naar plek 35, vlak boven Kazachstan. Dat heeft te maken met de betere scores van de andere landen, maar vooral met de onmiskenbare daling in Vlaanderen. In punten uitgedrukt zakten

we van 551 naar 532 voor wiskunde en van 518 naar 501 voor wetenschappen.

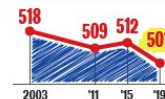
Kloof

Opvallend: vooral de zwakkere leerlingen scoren nog slechter, terwijl de sterkere ter plaatse blijven trappelen. De kloof is dus aan het vergroten. Ook het aantal leerlingen dat niet over elementaire basiskennis wiskunde en wetenschappen beschikt, neemt toe. Voor wiskunde gaat het nu om drie procent van de leerlingen, tegenover één procent in 2003. Voor wetenschappen steeg dat cijfer zelfs van twee naar acht procent. “Na de slechte PISA-resultaten bevestigen nu ook de TIMSS-resultaten dat onze onderwijskwaliteit in het gedrang komt”, zegt onderwijsminister Ben Weyts (N-VA). “Sinds TIMSS afgenomen werd, is er ook nog eens een coronacrisis overheen gegaan. We moeten de lat dringend hoger leggen, met een taalscreening in de kleuterklas, met Vlaanderen-brede proeven (Weyts wil gelijke testen die bij alle Vlaamse leerlingen worden afgenomen, ndr.) en met aangescherpte eindtermen.”

WETENSCHAPPEN

1. Singapore	695
2. Zuid-Korea	688
3. Rusland	667
...	
12. Engeland	537
...	
27. Nederland	518
28. Duitsland	518
...	
33. Portugal	504
34. Nieuw-Zeeland	503
35. VLAANDEREN	501
36. Malta	496
37. Kazachstan	494
...	
40. Frankrijk	488

Score voor wetenschap tussen 2003 en 2019

Slechte scores komen Weyts goed uit

De zoveelste klap voor ons onderwijs geeft minister Ben Weyts (N-VA) extra muntie om de greep van de politiek op het onderwijs te versterken via de eindtermen. Maar het katholieke onderwijs legt zich daar niet zo maar bij neer.

Het klinkt cynisch, maar de resultaten van TIMSS konden voor onderwijsminister Ben Weyts (N-VA) op geen beter moment komen. Want net nu is hij verwickeld in een machts-

strijd met het katholiek onderwijs over de eindtermen, die de nieuwe leerstof vastleggen. De nieuwe eindtermen voor de tweede en derde graad van het middelbaar waren na de zomer

zo goed als klaar toen het katholiek onderwijs plots keihard op de rem stond: ze zouden veel te uitgebreid en gedetailleerd zijn, waardoor de koepel amper ruimte heeft voor eigen accenten. De boodschap aan Ben Weyts: pas ze aan, of we trekken naar het Grondwettelijk Hof. Die fundamentele discussie woedt nu ook bij het basisonderwijs. Ook

daar waren nieuwe eindtermen in de maak, maar dat proces is zelfs on hold gezet omdat het katholiek onderwijs hetzelfde resultaat vreesst als in het middelbaar. De slechte resultaten van TIMSS spelen nu in de kaarten van Weyts. Op de persconferentie gisteren zette hij de toon: “De onderwijsverstrekkers schermen met hun pedagogische

35°

7A

wiskunde en wetenschappen

BEZIG

Geen wonderformule, wel vier oplossingen

Na de eerdere slechte resultaten van het PISA- en het PIRLS-onderzoek, toont nu ook TIMSS de achteruitgang van ons onderwijs aan. Maar hoe kunnen we het tij keren? Deze oplossingen stellen experts voor.

1 Onderzoek van leerkrachten wel juist lesgeven

Vastleggen wat leerlingen moeten kennen, zoals de overheid doet met de eindtermen, is één zaak. Vraag is of leerkrachten wel op een goede manier lesgeven. Verschillende experts pleiten ervoor om de klaspraktijk

beter te onderzoeken. En om die 'good practices' te verspreiden onder andere leerkrachten. "Welke lesmethodes gebruiken ze? Hoe komen ze tegemoet aan de diversiteit in de klas? In welke mate gebruiken ze toetsen ook

om feedback te geven? Welke handboeken gebruiken ze? Dat zijn allemaal vragen waar we geen degelijk antwoord op hebben", zegt Peter Van Petegem (UA), promotor-coördinator van het nieuwste TIMSS-onderzoek.

2 Laat alle leerlingen dezelfde toets maken

Dit is een oplossing die Weyts in de steigers heeft gezet: vanaf 2023 zullen alle Vlaamse leerlingen op verschillende tijdstippen dezelfde toets moeten afleggen. In eerste instantie zullen ze nagaan of leer-

lingen de eindtermen voor wiskunde en Nederlands halen. Verschillende experts juichen die "mijlpaal" toe. "Die toetsen zijn nodig om de vinger aan de pols te houden", zegt Peter Van Petegem (UAntwerpen). Een kanttekening:

toetsen alleen is onvoldoende. Vraag is wat er met de resultaten gebeurt. De onderzoekers gaven al aan dat ze vooral dienen om feedback te geven aan scholen zodat ze hun onderwijskwaliteit kunnen opkrikken.

3 Zorg dat leraren zich kunnen bijscholen

Niet de koepels, niet de overheid, maar de leraar: als iemand een verschil maakt, is hij of zij het wel. Volgens pedagogo Pedro De Bruyckere (Arteveldehogeschool) is het dan ook logisch dat leerkrachten

zich bijscholen. "Studies tonen aan dat die professionele ontwikkeling tot dubbel zoveel impact heeft op het leren van kinderen dan meer weten over de leerstof", zegt hij. "Ik heb het dan niet over de sporadische studiedag, maar

over trajecten. Leerkrachten die een paar maanden met het hele team aan iets werken." Daar is nog veel werk aan, want ook uit TIMSS blijkt dat onze leerkrachten zich bitter weinig professioneel kunnen ontwikkelen.

4 Focus opnieuw op de basis

Een hernieuwde focus op de basiskennis. Dat is volgens cognitief psycholoog Wouter Duyck (UGent) nodig om het tij te keren. "In het lager onderwijs komt er constant van alles bij, terwijl er minder aan-

dacht gaat naar lezen en wiskunde. Het is de verantwoordelijkheid van de koepels om weer meer tijd aan de basis te besteden. Ik hoop dat de koepels en de netten nu in actie schieten. Zij zouden eigenlijk samen met een

actieplan voor wiskunde en wetenschappen moeten komen, waarbij ze alle leerkrachten betrekken, om het niveau op te krikken. Bij de grote autonomie die de koepels krijgen, hoort ook een grote verantwoordelijkheid."

$3 \times 3 = 9$

vrijheid", zei hij. "Gelet op deze resultaten moeten we resoluut de keuze maken om de lat hoger te leggen en onze ambities aan te scherpen." Lees: hogere eindtermen zijn broodnodig om de onderwijskwaliteit op te krikken.

Minimumlat

Maar dat argument houdt volgens het katho-

liek onderwijs geen steek. "De eindtermen zijn niet de oplossing, maar deel van het probleem", zegt topman Lieven Boeve. "Eindtermen zijn minimumdoelstellingen. Ons onderwijsniveau is niet gedaald door te veel op de minimumlat te focussen. De best presterende leerlingen daag je uit door méér te vragen dan de eindtermen. Willen

we de kwaliteit van ons onderwijs opkrikken, dan is er dus veel meer nodig. We moeten in de eerste plaats inzetten op leerkrachten en schoolteams." Ten gronde gaat de strijd volgens Boeve zelfs niet over onderwijs. Eerder zei hij dat ze past binnen de ambitie van N-VA om het middenveld buitenspel te zetten. Zo zou volgens

N-VA te veel geld blijven plakken bij tussenstructuren als de onderwijskoepels. In de vorige legislatuur kwam het tot een frontale oorlog tussen beide partijen, maar sinds het aantreden van Weyts bleef het rustiger dan verwacht. De N-VA'er beseft maar al te goed dat hij de koepels nodig heeft om beleid te voeren. Vraag is hoelang die entente nog kan standhouden. (jvd)

Bpost bekijkt of kantoren in toekomst voeding, kranten en snoep kunnen verkopen

Het postkantoor wordt broodjesbar

Omdat we met z'n allen minder brieven versturen, zoekt Bpost naar andere manieren om geld te verdienen. Topman Jean-Paul Van Avermaet ziet wel iets in een postkantoor annex kruidenierswinkel, waar je eten, kranten en snoep kan kopen. "Onaanvaardbaar", vinden de buurtsupermarkten. TOM LE BAQ

De levering van pakjes, mag dan record na reoorden breken tijdens de coronacrisis, gemiddeld genomen sturen we dit jaar opnieuw minder post, schat Bpost. En dat weegt op de inkomsten. Daarom moet het bedrijf volgens topman Jean-Paul Van Avermaet op zoek naar alternatieven om geld te verdienen.

Eén ervan is om meer te halen uit de postkantoren die er nog zijn. "In de landelijke gebieden moeten we die kunnen omvormen tot onestop-shops", zegt Van Avermaet. "Waar je voeding kan kopen, kranten en tijdschriften en impulsproducten (zoals snoeprepen, ndr).

Het postbedrijf heeft momenteel nog zo'n 600 kantoren, en het is de bedoeling die te behouden, "om er zijn maatschappelijke rol nog verder mee te spelen". Eenvoudige bankdiensten aanbieden, bijvoorbeeld. Of ook "toegang geven tot toestellen als printers en scanners".

Minister van Overheidsbedrijven Petra De Sutter (Groen) is het idee van een postkantoor als lokale winkel alvast niet ongenegen. "Het is zeker iets wat we kunnen onderzoeken", zegt ze. "Tegen de nieuwe beheersovereenkomst die we eind volgend jaar willen afsluiten met Bpost, gaan we bekijken welke andere maatschappelijke doeleinden het bedrijf zou kunnen vervullen. Dit zou daarin kunnen passen."

Hallucinant

Veel minder enthousiast is Luc Ardies van Buurtsuper.be, de afdeling van Unizo die de buurtsupermarkten en speciaalzaken vertegenwoordigt. Hij noemt de plannen van Bpost "behoorlijk hallucinant". "Ze kunnen misschien eerst eens beginnen met de buurtwinkels die er al zijn, correct te vergoeden voor de pakjes die zij bijhouden tot de klant ze komt halen. Die buurt-

winkels worden bedolven onder de pakjes, maar veel verdienen ze er niet aan, want Bpost hanteert zeer lage tarieven."

Voeding verkopen is bovendien niet de core business van Bpost, vindt Ardies. "Hun argument dat ze het in landelijke gebieden gaan doen waar geen andere winkels zijn, snijdt geen hout", vindt hij. "In Lapland werkt dat misschien. Hier in Vlaanderen hebben we

LUC ARDIES

BUURTSUPER.BE

"Als een half staatsbedrijf gaat concurreren met de lokale kruidenier, waar zijn we dan mee bezig?"

een zeer dicht net van winkels en winkelketen. Als een half staatsbedrijf gaat concurreren met de lokale kruidenier die bijna de klok rond werkt om het hoofd boven water te houden, waar zijn we dan mee bezig?"

Bpost benadrukt dat het om een "mogelijke piste" gaat die in de toekomst verder zal worden uitgewerkt. "We gaan al onze activiteiten tegen het licht houden", zegt Van Avermaet. "En we moeten ons aanpassen aan hoe de markt evolueert."

Bpost levert alle pakjes weer aan huis

Bpost levert opnieuw alle zendingen aan huis. Niemand krijgt dus nog de vraag een pakje in een afhaalpunt op te halen. Bpost vroeg sommige klanten tijdens de tweede lockdown om hun pakje zelf af te halen omdat het postbedrijf het recordaantal pakjes niet verwerkt kreeg. Er werd onder meer samengewerkt met winkelketen Decathlon. Zeventig procent van de klanten ging akkoord om het pakje zelf op te halen. De overigen kregen hun zending met enkele dagen vertraging alsnog thuis geleverd.

Maar nu is dat systeem niet meer nodig, zei bevoegd minister Petra De Sutter (Groen) in de Kamer. "Nochtans, nadat de winkels zijn opengestaan is het aantal pakjes nog gestegen, van 600.000 per dag naar 660.000 afgelopen vrijdag." (tjg)